

□ Министарка рударства и енергетике Дубравка Ћедовић Хандановић рекла је данас да је водостај Дунава на историјском минимуму, као и производња електричне енергије у хидоцентрали Ћердап, али да је систем стабилан и да нема разлога за бригу.

„Дунав је на историјском ниском нивоу, значи дотоци су негде око 1. 400 метара кубних на сат, што значи да су нижи од оних који су били 2003. и 1985. када су били најнижи, али свакако је производња најнижа од пуштања у рад ХЕ Ћердап 1, што је било 1970. Тако да све то ствара једну изузетно сложену ситуацију, међутим разлога за бригу нема, систем је стабилан и њиме се управља веома одговорно”, рекла је министарка за ТВ Пинк.

Она је додала да је ситуација нередовна у смислу свега што се дешава и у околним земљама када је производња електричне енергије у питању.

„То је утицало и на притисак на цене на тржишту електричне енергије, које су изузетно високе - јуче су достизале у Србији и 250, 260 евра по мегавату, што је опет значајно испод цена коју плаћају привреда и грађани”, рекла је она.

Додала је да се недостајућа електрична енергија набавља и на тржишту, те да то ствара финансијске притиске.

На питање каква је ситуација са хидроелектраном Ћердап и да ли низак водостај може да угрози опрему, агрегате, Ћедовић Хандановић, је рекла да су сви агрегати у функцији, ниједан није искључен, и сва вода која дотекне се претвара у електричну енергију.

„Наравно, у много мањем обиму, јер су дотоци воде веома ниски. Негде је производња на 40-50 одсто више годишњег просека, а заправо и Ћердап 1 и Ћердап 2 раде са између 20 одсто и 30 одсто само своје снаге, што самим тим то говори о сложености, односно нижој производњи. Вода се надгледа, водостаји се одржавају на неопходно високом нивоу и за хлађење термоелектрана и у Костолцу и у Обреновцу, па су у Костолцу одређени термо блокови морали бити смањени, односно њихов рад за трећину, што такође утиче и на производњу из термо сектора”, објашњава Ћедовић Хандановићева.

Међутим, оно што је позитивно, како каже министарка, је да без обзира на ниске дотоке и на Дрини, хидроелектране и реверзибилна хидроелектрана Бајина Башта раде више од плана - негде 17-20 одсто, што опет даје додатну сигурност.

Подсетила је да је Електропривреда, у марту завршила рехабилитацију једине наше реверзибилне хидроелектране Бајина Башта и оба агрегата у погону, ревитализована.

Како каже после 42 године то је био велики подухват, и додала да је Србија трпела и 2024. и 2025. то што није била у погону.

„А она нам служи да пумпа воду када су соларни сати, када је јефтина електрична енергија, а да производи, односно испушта ту воду и кроз турбине производи електричну енергију када је потрошња највећа. А наши планови да добијемо још једну реверзибилну хидроелектрану 'Бистрица' показују колико су нам таква постројења у овом моменту неопходна и колико ће нас ојачати нашу енергетску сигурност.

Очекујемо да се преговори о финансирању са јапанском агенцијом за развој и приведу крају, односно у другој половини ове године. Припремни радови, очекују се да крену већ ове године, а онда и радови на главном постројењу крајем следеће године”, истакла је министарка.

Када је реч о термоелектранама које користе угаљ, Ђедовић Хандановићева је рекла да је после више од 30 година пуштен у рад нови термо блок у Костолцу што даје додатну сигурност, али да су опет многи капацитети стари.

„Пре свега, производња у термоелектрана зависи од квалитета угља, а сведоци смо да се и он од 2010. знатно променио, односно да се калоријска вредност смањила. И то све утиче, наравно, на количину произведене енергије. Ремонти се ипак пажљиво планирају, опрема и капитални ремонти који су неопходни да би сву ту опрему која има више деценија држали и даље у функцији док се заменски капацитети не обезбеде. И у том смислу, одлука, председника Александра Вучића, али и Владе Србије, да не затвара преко ноћи ни рударске капацитете, ни термо капацитете, се показала исправном”, оценила је она.

Како каже, држава улаже у нову производњу рударске опреме и нагласила да су тренутно највећа улагања.

„Нови одлагач за угаљ је већ на копу, најмлађем копу Радљево. Ја сам тамо и била прошле недеље за Дан рудара, када сам и осведочила да нови багер је на путу за коп Радљево. То је први нови багер после 10 година у басену Колубара и даће сигурност и мотивацију запосленима да могу и нове количине квалитетнијег угља да се ископају. То је битно за нашу енергетску сигурност. Четири багерска система биће у погону до краја године, и то је оно што ће свакако да нам обезбеди неопходну сигурност и да имамо и производњу угља бољу, а онда и сам рад термоелектрана”, рекла је она.

Како је оценила, без обзира на све изазове, стање је стабилно, а наравно, стварају се предуслови и услови да оно буде боље у будућности, управо кроз реализацију свих ових инвестиција.

На питање колико је српски енергетски систем спреман на овако екстремне врућине и суше, Ћедовићева је рекла да с обзиром на то да 1/3 наше електричне енергије долази из хидро сектора, свакако да суше и недовољни дотоци воде стварају велики притисак.

„С друге стране, изазови су, као што сам објаснила, са квалитетом угља и са одређеним термокапацитетима који су завршили или близу краја свог века. Међутим, без обзира на то, системом се управља стабилно и одговорно, и то су грађани сведоци. Не само сада, него и пре две године, када смо имали нестанак струје у целом региону. У нашој земљи то није био случај, то је захваљујући нашој преносној мрежи, која је стабилна, у коју се улагало у последњих 10 година”, рекла је она.

Истакла је да улагања у енергетски сектор никад нису била већа и да је потребно време да се одређене инвестиције заврше.

Ситуација са Дунавом утиче и на допрему нафтних деривата, а Ћедовић Хандановићева каже да за сада нема разлога за бригу и да се ситуација помно прати.

„Свесни смо да је увоз на неких само 20 до 25 одсто био у јулу. Очекујемо вероватно да ће бити иста ситуација и у августу, јер се ситуација са нивоом Дунава није променила, иако је прекјуче дошло до повећања водостаја у Мађарској за неких 19 цм, па је то утицало на то да Мађарска блок 2 повећа, у нуклеарној електрани Пакс повећа снагу која је била смањена на 50 одсто. То је, свакако, добро за регионалну енергетску слику. Међутим, када су у питању нафтни деривати, барже су на 30 одсто капацитета, котације дизела су изузетно високе и даље”, рекла је она, а преноси Танјуг.

Према њеним речима јуче су биле око 1.300 долара по тони, што је изузетно високо и то ствара притисак.

„И високе цене, али и логистички проблеми да се нафтни деривати допреме, и због тога нам је НИС од кључног значаја, рафинерија у Панчеву и њен рад, где се очекује од 15. до 20. августа да буде прерада и 13.000 тона дневно, што значи да ће НИС задовољити велику већину потреба на тржишту. Такође смо забранили извоз нафтних деривата да би обезбедили да што више имамо снабдевености неопходно нашег тржишта, акцизе су и даље смањене.

Надгледамо цене без обзира на високе котације, нисмо дозволили да се оне прелију на грађане. Штитимо наше грађане од високих цена. То све утиче на наш буџет, на смањене приходе, што свакако није једноставна ситуација, али наставићемо да надгледамо развој тржишта и уколико треба, да делујемо са нашим обавезним стратешким државним резервама, које остају на високом нивоу и чувамо их за непредвиђене ситуације”, објаснила је министарка.

Према њеним речима држава је дала дозволу нафтним компанијама, пре свега НИС-у, да ставе на тржиште своје оперативне резерве да би се покрио мањак који неминовно постоји због ниског водостаја Дунава и нижег увоза.

(Политика)